

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN EĞİTİM-ÖĞRETİM İLE İLGİLİ 2007 ve 2017 YILINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI (TEKİRDAĞ MYO ÖRNEĞİ)*

Gürcan UZAL¹
Hasan METE²
Aytekin ERDEM³
Duygu HÜYÜK⁴

Öz

Bu çalışmanın amacı, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin eğitim-öğretim ile ilgili görüşlerinin on yıl sonraki değişikliğinin ortaya konulmasıdır. Araştırma tarama modelinde bir çalışmadır. 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılındaki araştırmanın evrenini 2251 öğrenci, örneklemini 207 öğrenci ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılındaki araştırmanın evrenini, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 7189 öğrenci, araştırmanın örneklemini ise bu adaylar arasından rastgele seçilen 207 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında öğrencilerden veri toplamak için kullanılan ölçme aracı; Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı $\alpha=0.74$ olan yedisi olumlu, beşi olumsuz olmak üzere 12 sorudan oluşan beşli Likert tipi bir ölçektir. Ölçekten elde edilen veriler, SPSS paket programından yararlanılarak betimsel ve yordamalı istatistik tekniği ile analiz edilmiştir. Öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki eğitim ile ilgili görüşlerini belirlemek için kullanılan ölçekten elde edilen ortalama puanları arasındaki farkın anlamlılığı için Mann Whitney U-Testi yapılmıştır. Test sonuçları, öğrencilerin eğitim-öğretim ile ilgili görüşlerinde olumlu yönde bir artış olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Meslek yüksekokulu, öğrenci, öğretim elemanı, atölye, laboratuvar.

COMPARISON OF VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS' OPINIONS ABOUT EDUCATION -TRAINING IN 2007 AND 2017: TEKİRDAĞ VOCATIONAL SCHOOL EXAMPLE

Abstract

The purpose of this study is to show the changes of the opinions of the students of Vocational School of Technical Sciences of Tekirdağ Namık Kemal University about education after 10 years. The study was carried out in survey model. 2251 students constituted the universe of the former research. 7189 students constituted the universe of the current research. The samples of the both researches are composed of 207 students who were randomly selected among these universes. The measurement tool used to collect data from students is a five-point Likert-type measure. The data obtained from the scale were analyzed using descriptive and inferential statistical techniques and SPSS package program. Mann Whitney U-Test was conducted to determine the significance of the difference between the mean scores obtained from the scale used to determine students' views on education in the 2006-2007 and 2016-2017 academic years. Test results has shown that there is a positive increase in students' views on education and training.

Keywords: Vocational school, student, teaching staff, workshop, laboratory.

* Bu çalışma ISVET 2017 II. Uluslararası Yükseköğretimde Mesleki Eğitim ve Öğretim Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, guzal@nku.edu.tr, GSM:532 731 19 47

² Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, hmete@nku.edu.tr, GSM:534 400 03 57

³ Dr. Öğr. Üyesi, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, aerdem@nku.edu.tr, GSM:505 660 18 39

⁴ Öğr. Gör. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, dhuyuk@nku.edu.tr, GSM:536 879 6871

Giriş

Meslek yüksekokulları dört yarıyillik eğitim ve öğretim veren yükseköğretim kurumları (www.yok.gov.tr) olup; endüstri, ticaret, turizm ve diğer sektörlerin ihtiyaç duyduğu meslek ve teknik elemanlarını yetiştirmek için mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmaya çalışmaktadırlar. Bu okullardan mezun elemanların güncel yaşamda başarılı olabilmeleri için; sektörün beklentisi olan bilgi ve beceriye sahip olmaları, çalışma alanlarında birlikte oldukları kişilerle kolay iletişim kurabilmeleri, güncel teknolojiyi yetkin bir şekilde kullanabilmeleri, yeterli düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmaları, yaşam boyu öğrenmeye ve öğrendiklerini pratiğe geçirme konusunda istekli olmaları beklenmektedir (Özdemir, Öztekin ve Özdemir, 2016, s:244, alıntı; Görmüş ve Bektaş, 2002). Mesleki ve teknik eğitim süreci, en genel anlamıyla, bireyin kendisi ve toplumu yararına bir mesleği edinirken mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazanarak zihinsel, duyuşsal, ekonomik ve kişisel yönden yetkinleştirilmesini sağlar (Uçar ve Özerbaş, 2013 alıntı: Şahinkesen, 1992: 691).

Günümüzde teknolojinin hızla gelişip değişmesi nedeniyle, sektörlerin bu değişen ve gelişen şartlara uyum sağlayacak özellikte, güncel teknolojik sistemleri anlayabilen, problem çözebilen, teknik eğitim görmüş bireylere gereksinimi gittikçe artmaktadır (Birinci ve Arı, 2004; Nalçakan ve Nalçakan, 2007). Bu özellikleri taşıyan elemanları kısa sürede yetiştirerek sektörün gereksinimini karşılayacak olan yükseköğretim kurumları meslek yüksekokullarıdır. Bu nedenle bu okullar birçok ülkede ilgi görmüş olup yaygınlaşmaları da sürmektedir (Ergin ve Yağcı, 2003).

Türkiye’de 1975 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde 45 meslek yüksekokulu açılarak mesleki ve teknik eğitime hız verilmiştir. Meslek Yüksekokulları, 1981 yılında ise 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile ön lisans eğitimi veren birimler olarak üniversitelere bağlanmıştır. Meslek yüksekokullarının teknik programlarından mezun öğrencilere “tekniker”, sosyal programlarından mezun olanlara ise “meslek elemanı” unvanı verilmektedir (Öktem ve Şahin 2011, alıntı: Köktürk vd., 2005).

Meslek Yüksekokulları üniversitelere bağlanmadan önce, öğretim elemanları genellikle lisans mezunu iken, Yükseköğretim Kanunu’nun uygulanmasından sonra akademik kadroları ve program sayıları artmıştır. Bu nedenle, 1982 yılından itibaren Meslek Yüksekokulları, eğitim-öğretim faaliyetlerinin yanında araştırma-geliştirme çalışmaları ile de Türk yükseköğretimine katkıda bulunmaktadır. Ancak bu kurumların kaynaklarının sınırlı olması nedeniyle yüksek nitelikli meslek elemanı ve tekniker yetiştirdiklerini belirtmek güçtür. Çünkü birçok Meslek Yüksekokulu kendisine ait bağımsız binalarda eğitim-öğretim faaliyetinde bulunamamakta, atölye, laboratuvar vb. mekân ile birlikte yeterli nitelik ve nicelikte öğretim elemanı sıkıntısı çekmektedirler (Gündüz, Ceyhan ve Esengün, 2015). Ayrıca mevcut öğretim elemanlarının mesleki gelişimlerinin sağlanamaması da eğitim-öğretim faaliyetlerinin nitelikli hale gelmesine engel olmaktadır. Buna benzer sorunlar, Meslek Yüksekokulu mezunlarının sektörün beklentilerini yüksek düzeyde karşılayamamasına neden olmaktadır.

Ülkemizin 2023 hedeflerine paralel olarak, ilgili tüm sektörlerin ihtiyaç ve beklentilerini karşılayabilecek düzeyde bilgi ve beceri sahibi, nitelikli ara elemanların Meslek Yüksekokulları tarafından karşılanabilmesi için mesleki ve teknik ön lisans eğitim sorunlarının giderilmesi ve Meslek Yüksekokullarının daha yüksek akademik ve teknik beceri sahibi öğrenciler tarafından tercih edilmesinin sağlanması da gerekli olmaktadır (Sertel, Yıldırım ve Özmen Akyol, 2017). 2017-2018 eğitim-öğretim yılından itibaren sınavsız geçişin kaldırılmasının akademik ve motivasyon düzeyi yüksek öğrencilerin Meslek Yüksekokullarını tercih edebilmesi yönüyle bu okulların niteliğinin artacağı düşünülmektedir.

İşsizlik ülkemizin en önemli sorunlarından birisidir. Çeşitli sektörlerde çeşitli kademelerde nitelikli elemana ihtiyaç duyulduğu gibi, aynı zamanda ön lisans mezunu meslek elemanının ilgili sektörlerde sunulması da önemli bir sorundur (Nalçakan ve Nalçakan 2007, s:47). Bu nedenle,

nitelikli ön lisans mezunu yetiştirecek olan Meslek Yüksekokullarının sektörlerin beklentileri doğrultusunda yeniden yapılandırılması gittikçe önem kazanmaktadır (Sönmez, 2008).

Eğitim-öğretim sürecinin odağında öğrenci bulunmaktadır. Bu nedenle öğrencinin eğitim-öğretim hizmetleriyle ilgili memnuniyeti öğrencinin öğrenme motivasyonunu da etkiler. Bu doğrultuda öğrencinin eğitim-öğretim ile ilgili memnuniyeti önem kazanmaktadır. Meslek Yüksekokullarının sürdürülebilir kaliteye ve kalite güvencesine (Erdem ve Açıkgoz, 1998) ulaşabilmelerinin boyutlarından biri de, öğrenci memnuniyetidir. Öğrencilerin memnuniyeti, genelde üniversitelerin özelde ise Meslek Yüksekokullarının kaliteli çıktı vermesini sağlayacaktır (Cin, Özdem, Kesicioğlu, Alver, Değirmençay, ve Sancak, 2017, alıntı: Eyck vd., 2009; Witowski, 2008; Keller, 2007; Kayıkcı ve Sayın, 2010).

Meslek Yüksekokullarında nitelikli meslek elemanı ve tekniker yetiştirebilmek için, eğitim-öğretim yapılan fiziki mekânların yeterliliğinin yanında, öğretim elemanlarının sektörün beklentilerini karşılayacak düzeyde uygulama becerisine sahip olmaları, öğrencilerin hazır bulunuşluklarının ve atölye ile laboratuvar donanımlarının yeterli olmasının yanı sıra öğretim materyallerinin etkili bir şekilde kullanılması da gerekmektedir. Bu nedenle, Meslek Yüksekokullarındaki atölye ve laboratuvarların, öğretim programlarının ve öğrenci danışmanlık hizmetlerinin yeterliliği ile eğitim-öğretimin niteliği konusundaki öğrenci görüşlerinin yıllara göre değişim gösterip göstermediğinin belirlenmesi önem kazanmaktadır. Bu noktadan hareketle çalışmanın amacı, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrencilerin 2006-2007 ile 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 eğitim-öğretim yıllarındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşlerinin düzeyi nedir?

2. Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 eğitim-öğretim yıllarındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1. Yöntem

1.1. Araştırmanın Modeli

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrencilerin 2006-2007 ile 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması amaçlanan araştırmamızda, Uzal, Erdem, Yamaç ve Hüyük (2007) tarafından geliştirilen bir ölçme aracı uygulanarak, nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu mevcut şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Büyüköztürk, 2012; Karasar 2015).

1.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılında, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Meslek Yüksekokulu'nun Teknik Programları ile İktisadi ve İdari Programlarında öğrenim gören öğrenciler (2251) ile 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 7189 öğrenci, araştırmanın örneklemi ise bu öğrenciler arasından rastgele seçilen 207 öğrenci oluşturmaktadır. Yapılmış olan araştırmanın örneklem sayısından kaynaklanan hataları; 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı için %90 güven seviyesinde %5.45, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı için %90 güven seviyesinde %5.63 olarak hesaplanmıştır.

1.3. Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında, öğrencilerin görüşlerinin ölçülmesi amacıyla kullanılan veri toplama aracı; Uzal vd. (2007) tarafından geliştirilmiş ve kullanılmış, Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı $\alpha=0.74$ olan, yedisi olumlu beşi olumsuz olmak üzere, beşli Likert tipi derecelmeli 12 sorudan oluşan bir ankettir.

1.4. Verilerin Analizi

Sosyal bilimlerde eğitim ve psikoloji araştırmalarında Likert tipi derecelmeli ölçekler kullanılarak ölçülen ilgi, kaygı, tutum vb. değişkenler aslında sıralama ölçeğine girmesine rağmen, araştırmacılar tarafından daha güçlü istatistikler kullanabilmek için, Likert tipi derecelmeli ölçeklerin aralık ölçeğinde kabul edildiği görülmektedir (Büyüköztürk, 2012, s:4).

Verilerin betimsel ve yordamalı analizinde, SPSS 15.0 paket programından yararlanılmıştır.

Veri toplama aracından elde edilen ham puanların normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla merkezi yayılım ölçütleri bulunmuştur [2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı için ($\bar{X}=41.94$; Med=42.00; Mod=39.00), 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı için ($\bar{X}=45.62$; Med=45.00; Mod=43.00)]. Ayrıca çarpıklık katsayısını ve basıklık katsayısını, sırasıyla çarpıklığın ve basıklığın standart hatasına böldüğümüzde 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı için çıkan değerler (-0.318/0.169) **-1.88**, (0.349/0.337) **1.04**, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı için çıkan değerler (0.105/0.169) **0.62**, (0.322/0.337) **0.96** hesaplanmış olup $\alpha=0.05$ için hesaplanan katsayılar (**-1.96**) ile (**+1.96**) arasında kaldığından, dağılım normal kabul edilebilir (Can, 2014, s:85).

Veri toplama aracından elde edilen verilerin betimsel istatistikleri hesaplanmış ve Mann Whitney U-Testi (Mann Whitney U-Test for Independent Samples) ile iki grubun ortalamaları arasında fark olup olmadığına bakılmıştır.

2. Bulgular

Bu bölümde Teknik Programlar ile İktisadi ve İdari Programlarda öğrenim gören tekniker ve meslek elemanı adaylarının bilgi formuna verdikleri cevaplar değerlendirilmiştir.

2.1. Betimsel İstatistik

2.1.1. Öğrencilerin Kişisel Bilgileri

2.1.1.1. 2006-2007 Eğitim-Öğretim Yılı

Araştırmaya katılan öğrencilerin 105 (%51)'i normal örgün öğretimde, 102 (%49)'si ikinci öğretimde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 157 (%76)'si erkek, 50 (%24)'si kadındır. Bilgi formuna cevap verenlerin 156 (%75)'si meslek lisesi, 21 (%10)'i teknik lise, 10 (%5)'u genel lise, 15 (%7)'i diğer, 5 (%3)'i Anadolu lisesi mezunudur. 170 (%81)'i iki yıl, 25 (%12)'i üç yıl, 9 (%4)'ü dört yıldan beri meslek yüksekokulunda okumakta olup 1(%1)'i diğer ve 2(%2)'si af öğrencisidir.

2.1.1.2. 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılı

Araştırmaya katılan öğrencilerin 194 (%94)'ü normal örgün öğretimde, 13 (%6)'ü ikinci öğretimde öğrenim görmektedir. Öğrencilerin 170 (%82)'i erkek, 37 (%18)'si kadındır. Bilgi formuna cevap verenlerin 148 (%72)'i meslek lisesi, 59 (%28)'u teknik lise mezunudur. 108 (%52)'i iki yıl, 39 (%19)'u bir yıl, 30 (%15)'u üç yıl, 15 (%7)'i diğer, 13 (%6)'ü dört yıldan beri meslek yüksekokulunda okumakta olup, 2 (%1)'si af öğrencisidir. Meslek Yüksekokulumuzun 23.05.2008 tarihinde Sosyal Bilimler ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu olarak ikiye ayrılması ve öğrenci görüşlerinin bahar dönemi yarıyıl sınavları esnasında alınması gibi nedenlerden dolayı, 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılında ikinci öğretim öğrencilerinden yeterli sayıda görüş alınamamıştır.

2.1.2. Öğrencilerin Eğitim-Öğretim İle İlgili Görüşleri

Ölçeğin aralık genişliği, “*aralık genişliği = dizi genişliği / yapılacak grup sayısı*” formülü ile oluşturulan ölçekte; seçenekler ve sınırlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Seçenekler ve sınırlar

Ağırlık	Seçenekler	Sınır
5	Tümüyle Katılıyorum	4.20 – 5.00
4	Kısmen Katılıyorum	3.40 – 4.19
3	Kararsızım	2.60 – 3.39
2	Kısmen Katılmıyorum	1.80 – 2.59
1	Tümüyle Katılmıyorum	1.00 – 1.79

Öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılındaki görüşlerinin ortalaması ve standart sapması Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin eğitim-öğretim ile ilgili görüşlerinin ortalaması ve standart sapması

Öğrenci Görüşleri	N=207	\bar{X}_1	SS ₁	\bar{X}_2	SS ₂	Görüşlere Katılım
og5. Meslek yüksekokulunda başarılı olabilmek için her derse ciddi bir şekilde çalışmak gerekmektedir.		4.55	.94	4.38	1.01	Tümüyle Katılıyorum
og8. Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili temel kavramları ve ilkeleri daha iyi öğreniyorum		4.00	1.09	4.18	1.04	Kısmen Katılıyorum
og6. Öğretim elemanlarının çoğu ders dışında da öğretim ve danışmanlık yönünden yardımcı olmaktadırlar		3.40	1.39	3.98	1.18	Kısmen Katılıyorum
og16. Meslek yüksekokulundaki öğretim programları teorik ve pratik dersler açısından yeterlidir		3.38	1.28	3.87	1.08	Kararsızım-Kısmen Katılıyorum
og7. Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanları meslek lisesindeki öğretmenlere göre, öğrenimde bize daha fazla yardımcı olmaktadırlar.		3.12	1.46	3.82	1.21	Kararsızım-Kısmen Katılıyorum
og11. Meslek yüksekokulunda disiplinli, mesleğimi sevdiğim bir ortamla karşılaştım		3.08	1.46	3.78	1.17	Kararsızım-Kısmen Katılıyorum
og17. Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili olarak edindiğim bilgiler derinlemesine (detaylı) ve yeterli		2.98	1.37	3.75	1.19	Kısmen Katılıyorum
og3. Meslek yüksekokulundaki laboratuvar ve atölyeler meslek lisesindekilere göre daha donanımlı değildir		3.01	1.54	3.01	1.46	Kararsızım
og4. Meslek yüksekokulunda uygulamalı derslere meslek lisesindekine göre daha az önem verilmektedir		2.91	1.52	3.02	1.50	Kararsızım
og9. Meslek yüksekokulunda mesleki bilgilerimdeki eksikliklerimi gideremiyorum		2.90	1.43	2.91	1.44	Kararsızım
og15. Meslek yüksekokulundaki uygulama (atölye, laboratuvar) çalışmaları yeterli değildir		2.83	1.57	3.32	1.42	Kararsızım
og10. Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanlarının çoğu bizimle ciddi anlamda ilgilenmiyorlar		2.89	1.39	2.47	1.44	Kararsızım-Kısmen Katılmıyorum

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin bilgi formuna verdikleri cevaplardan aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

“**og5.** Meslek yüksekokulunda başarılı olabilmek için her derse ciddi bir şekilde çalışmak gerekmektedir” görüşüne, 2007 yılındaki öğrenciler ($\bar{X}_1=4.55$) ile 2017 yılındaki öğrencilerin ($\bar{X}_2=4.38$) *tümüyle katıldıkları* anlaşılmıştır.

“**og8.** Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili temel kavramları ve ilkeleri daha iyi öğreniyorum” görüşüne, 2007 yılındaki öğrenciler ($\bar{X}_1=4.00$) ile 2017 yılındaki öğrencilerin ($\bar{X}_2=4.18$) kısmen katıldıkları görülmüştür.

“**og6.** Öğretim elemanlarının çoğu ders dışında da öğretim ve danışmanlık yönünden yardımcı olmaktadır” görüşüne, 2007 yılındaki öğrenciler ($\bar{X}_1=3.40$) ile 2017 yılındaki öğrencilerin ($\bar{X}_2=3.98$) kısmen katıldıkları belirlenmiştir.

“**og16.** Meslek yüksekokulundaki öğretim programları teorik ve pratik dersler açısından yeterlidir” görüşüne, 2007 yılındaki öğrencilerin *kararsız kaldıkları* ($\bar{X}_1=3.38$), 2017 yılındaki öğrencilerin ise *kısmen katıldıkları* ($\bar{X}_2=3.87$) anlaşılmaktadır.

“**og7.** Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanları meslek lisesindeki öğretmenlere göre, öğrenimde bize daha fazla yardımcı olmaktadır” görüşüne, 2007 yılındaki öğrencilerin *kararsız kaldıkları* ($\bar{X}_1=3.12$), 2017 yılındaki öğrencilerin ise *kısmen katıldıkları* ($\bar{X}_2=3.82$) görülmüştür.

“**og11.** Meslek yüksekokulunda disiplinli, mesleğimi sevdiğim bir ortamla karşılaştım” görüşünde, 2007 yılındaki öğrencilerin *kararsız kaldıkları* ($\bar{X}_1=3.08$), 2017 yılındaki öğrencilerin ise bu görüşe *kısmen katıldıkları* ($\bar{X}_2=3.78$) belirlenmiştir.

“**og17.** Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili olarak edindiğim bilgiler derinlemesine (detaylı) ve yeterli” görüşünde, 2007 yılındaki öğrencilerin *kararsız kaldıkları* ($\bar{X}_1=2.98$), 2017 yılındaki öğrencilerin ise bu görüşe *kısmen katıldıkları* ($\bar{X}_2=3.75$) görülmüştür.

“**og3.** Meslek yüksekokulundaki laboratuvar ve atölyeler meslek lisesindekilere göre daha donanımlı değildir” görüşünde, 2007 yılındaki öğrenciler ($\bar{X}_1=3.01$) ile 2017 yılındaki öğrencilerin ($\bar{X}_2=3.00$) *kararsız kaldıkları* belirlenmiştir.

“**og4.** Meslek yüksekokulunda uygulamalı derslere meslek lisesindekine göre daha az önem verilmektedir” görüşünde, iki öğrenci grubunun da *kararsız kaldıkları* görülmüştür ($\bar{X}_1=2.91$; $\bar{X}_2=3.02$).

“**og9.** Meslek yüksekokulunda mesleki bilgilerimdeki eksikliklerimi gideremiyorum” görüşü için, iki öğrenci grubunun *kararsız kaldıkları* anlaşılmaktadır ($\bar{X}_1=2.90$; $\bar{X}_2=2.91$).

“**og15.** Meslek yüksekokulundaki uygulama (atölye, laboratuvar) çalışmaları yeterli değildir” görüşünde, 2007 yılındaki öğrenciler ($\bar{X}_1=2.83$) ile 2017 yılındaki öğrencilerin ($\bar{X}_2=3.32$) *kararsız kaldıkları* saptanmıştır.

“**og10.** Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanlarının çoğu bizimle ciddi anlamda ilgilenmiyorlar” görüşünde, 2007 yılındaki öğrencilerin *kararsız kaldıkları* ($\bar{X}_1=2.89$), 2017 yılındaki öğrencilerin ise bu görüşe *kısmen katılmadıkları* ($\bar{X}_2=2.47$) görülmüştür.

3.2. Yordamalı İstatistik

Bu bölümde öğrencilerin, 2006-2007 ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşleri arasında farklılık olup olmadığı konusundaki bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo3: Öğrencilerin Eğitim Öğretim Hakkındaki Görüşleri Ölçeği Puanlarının 2006-2007 ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılına göre Normallik Testi sonuçları

Eğitim-Öğretim Yılı	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p	İstatistik	sd	p
ÖEÖHGÖ 2006-2007	0.071	207	0.013	0.987	207	0.058
2016-2017	0.097	207	0.000	0.983	207	0.013

a. Lilliefors Anlamlılık Düzeltmesi

Tablo 3'ten, öğrencilerin hem 2006-2007 yılındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşlerine ($D_{(2007)}=0.071$, $p=0.013$), hem de 2016-2017 yılındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşlerine ($D_{(2007)}=0.097$, $p=0.000$) ait puan dağılımının normal dağılıma uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle parametrik olmayan Mann Whitney U-Testi uygulanmıştır. Test sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki Eğitim-Öğretim Hakkındaki Görüşlerinin Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	179.58	37172.50	15644.500	.000
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	235.42	48732.50		

Tablo 4'ten, öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır ($U=15644.500$, $p<0.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2016-2017 eğitim-öğretim yılındaki öğrenci görüşlerinin, 2006-2007 eğitim-öğretim yılındaki öğrenci görüşlerine göre daha olumlu olduğu görülmektedir. Buna göre, öğrencilerin eğitim-öğretim ile ilgili görüşlerinde olumlu yönde bir artış olduğu söylenebilir.

2006-2007 Eğitim-Öğretim yılından 207, 2016-2017 eğitim-öğretim yılından 207 öğrenciden oluşan 414 kişilik grupta, öğrenci görüşleri arasındaki farkın kaynağını belirlemek için Mann Whitney U-Testi yapılmış ve aralarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunan görüşler aşağıda verilmiştir.

Tablo 5: Öğrencilerin "Meslek yüksekokulunda başarılı olabilmek için her derse ciddi bir şekilde çalışmak gerekmektedir" Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	217.27	44975.50	19401.500	.043
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	197.73	40929.50		

“og5. Meslek yüksekokulunda başarılı olabilmek için her derse ciddi bir şekilde çalışmak gerekmektedir” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($U=19401.500$, $p<0.05$) görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2007 yılındaki öğrencilerin, 2017 yılındaki öğrencilere göre bu görüşe daha fazla katıldıkları anlaşılmıştır (Tablo 5). Öğrencilerin bu görüşe katılımlarında yıllara göre bir azalma olduğu söylenebilir.

Tablo 6: Öğrencilerin "Öğretim elemanlarının çoğu ders dışında da öğretim ve danışmanlık yönünden yardımcı olmaktadır" Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	182.50	37777.00	16249.000	.000
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	232.50	48128.00		

“og6. Öğretim elemanlarının çoğu ders dışında da öğretim ve danışmanlık yönünden yardımcı olmaktadır” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=16249.000$, $p<0.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2017 yılındaki öğrencilerin, 2007 yılındaki öğrencilere göre bu görüşü daha fazla destekledikleri anlaşılmıştır (Tablo 6). Buna göre, öğrencilerin görüşlerinde olumlu yönde bir artış olduğu söylenebilir.

Tablo 7: Öğrencilerin “Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanları meslek lisesindeki öğretmenlere göre, öğrenimde bize daha fazla yardımcı olmaktadır” Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	179.52	37161.00	15633.000	.000
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	235.48	48744.00		

“**og7.** Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanları meslek lisesindeki öğretmenlere göre, öğrenimde bize daha fazla yardımcı olmaktadır” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($U=15633.00$, $p<0.05$) görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2017 yılındaki öğrencilerin, 2007 yılındaki öğrencilere göre bu görüşü daha fazla destekledikleri anlaşılmaktadır (Tablo 7). Buna göre, öğrencilerin görüşlerinde olumlu yönde bir artış olduğu söylenebilir.

Tablo 8: Öğrencilerin “Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili temel kavramları ve ilkeleri daha iyi öğreniyorum” Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	196.01	40574.00	19046.000	.036
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	218.99	45331.00		

“**og8.** Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili temel kavramları ve ilkeleri daha iyi öğreniyorum” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($U=19046.000$, $p<0.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2017 yılındaki öğrencilerin, 2007 yılındaki öğrencilere göre bu görüşü daha fazla destekledikleri anlaşılmıştır (Tablo 8). Öğrencilerin görüşlerinde olumlu yönde bir artış olduğu söylenebilir.

Tablo 9: Öğrencilerin “Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanlarının çoğu bizimle ciddi anlamda ilgilenmiyorlar” Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	225.90	46762.00	17615.000	.001
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	189.10	39143.00		

“**og10.** Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanlarının çoğu bizimle ciddi anlamda ilgilenmiyorlar” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($U=17615.000$, $p<0.05$) görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2007 yılındaki öğrencilerin, 2017 yılındaki öğrencilere göre bu görüşe daha fazla katıldıkları anlaşılmıştır (Tablo 9). Bu sonuca göre, öğrencilerin görüşlerinde olumlu yönde bir artış olduğu, öğretim elemanlarının 2016-2017 eğitim-öğretim yılındaki öğrencilerle daha fazla ilgilendikleri söylenebilir.

Tablo 10: Öğrencilerin “Meslek yüksekokulunda disiplinli, mesleğimi sevdiren bir ortamla karşılaştım” Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	179.69	37195.00	15667.000	.000
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	235.31	48710.00		

“og11. Meslek yüksekokulunda disiplinli, mesleğimi sevdiren bir ortamla karşılaştım” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($U=15667.00$, $p<0.05$) görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2017 yılındaki öğrencilerin, 2007 yılındaki öğrencilere göre bu görüşe daha fazla katıldıkları anlaşılmıştır (Tablo 10). Buradan, 2016-2017 eğitim-öğretim yılındaki öğrencilerin disiplin ve mesleki ortamdaki memnuniyetleri sonucuna varılabilir.

Tablo 11: Öğrencilerin “Meslek yüksekokulundaki uygulama (atölye, laboratuvar) çalışmaları yeterli değildir” Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	189.40	39205.50	17677.500	.002
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	225.60	46699.50		

“og15. Meslek yüksekokulundaki uygulama (atölye, laboratuvar) çalışmaları yeterli değildir” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($U=17677.500$, $p<0.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2017 yılındaki öğrencilerin, 2007 yılındaki öğrencilere göre bu görüşü daha fazla destekledikleri anlaşılmıştır (Tablo 11). Bu sonuca göre, 2016-2017 eğitim-öğretim yılındaki öğrencilerin meslek yüksekokulundaki uygulamaları yetersiz buldukları söylenebilir.

Tablo 12: Öğrencilerin “Meslek yüksekokulundaki öğretim programları teorik ve pratik dersler açısından yeterlidir” Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	185.87	38474.50	16946.500	.000
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	229.13	47430.50		

“og16. Meslek yüksekokulundaki öğretim programları teorik ve pratik dersler açısından yeterlidir” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($U=16946.500$, $p<0.05$) görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2017 yılındaki öğrencilerin, 2007 yılındaki öğrencilere göre bu görüşe daha fazla katıldıkları anlaşılmıştır (Tablo 12). Bu sonuca göre, 2016-2017 eğitim-öğretim yılındaki öğrencilerin meslek yüksekokulundaki öğretim programlarını, teorik ve pratik dersler bakımından yeterli buldukları sonucuna varılabilir.

Tablo 13: Öğrencilerin “Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili olarak edindiğim bilgiler derinlemesine (detaylı) ve yeterli” Görüşünün Eğitim-Öğretim yıllarına göre Mann Whitney U-Testi Sonuçları

	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
2006-2007 Eğitim-Öğretim yılı	207	174.74	36170.50	14642.500	.000
2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı	207	240.26	49734.50		

“og17. Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili olarak edindiğim bilgiler derinlemesine (detaylı) ve yeterli” görüşünde iki öğrenci grubu arasında anlamlı bir farklılık olduğu ($U=14642.500$,

$p < 0.05$) görülmektedir. Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2017 yılındaki öğrencilerin, 2007 yılındaki öğrencilere göre bu görüşü daha fazla destekledikleri görülmüştür (Tablo 13). Buna göre, 2016-2017 eğitim-öğretim yılındaki öğrencilerin, meslek yüksekokulunda meslekleri ile ilgili olarak edindikleri bilgileri detaylı ve yeterli buldukları söylenebilir.

3. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu'ndaki öğrencilerin 2006-2007 ile 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki eğitim-öğretim hakkındaki görüşlerinin karşılaştırılması amacıyla yapılan bu çalışmadan elde edilen bazı önemli sonuçlar aşağıdaki gibidir.

Öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır ($U=15644.500$, $p < 0.05$). Sıra ortalamaları dikkate alındığında 2016-2017 eğitim-öğretim yılındaki öğrenci görüşlerinin, 2006-2007 eğitim-öğretim yılındaki öğrenci görüşlerine göre daha olumlu olduğu görülmektedir. Buna göre, öğrencilerin eğitim-öğretim ile ilgili görüşlerinde olumlu yönde bir artış olduğu söylenebilir.

“Meslek yüksekokulundaki laboratuvar ve atölyeler meslek lisesindekilere göre daha donanımlı değildir” görüşünde öğrencilerin *kararsız* kaldıkları belirlenmiştir. Acar, Salık ve Baykal (1996)'ın çalışmasında da öğrencilerin laboratuvar ve atölye yetersizliğine kısmen katılmalarının, araştırmamızın bulgusu ile paralellik gösterdiği düşünülebilir. Kaya (2014)'nın araştırmasında “Okul ders donanımı (laboratuvar, atölye, kütüphane vb.) açısından yeterli mi?” sorusuna öğrenciler %34 oranında yeterli cevabını vermişlerdir. Bu bulgu da araştırmamızın sonucu ile örtüşmektedir.

“Meslek yüksekokulunda uygulamalı derslere meslek lisesindekine göre daha az önem verilmektedir” görüşünde öğrencilerin *kararsız* kaldıkları görülmüştür. Bu görüşte öğrencilerin *kararsız* kalmaları, meslek liselerindeki uygulamalara göre meslek yüksekokulundaki uygulamaları daha verimli buldukları şeklinde yorumlanabilir. Kaya (2014)'nın araştırmasına göre ise öğrenciler derslerle ilgili uygulama yetersizliğini belirtmişlerdir. Bu çelişkinin, araştırmamızın gerçekleştirildiği meslek yüksekokulu ile Kaya (2014)'nın araştırmasındaki meslek yüksekokulunun donanımlarının farklılığından kaynaklandığı düşünülebilir.

“Meslek yüksekokulunda mesleki bilgilerimdeki eksikliklerimi gideremiyorum” görüşünde öğrencilerin *kararsız* kaldıkları belirlenmiştir. Bu sonucun nedeninin, öğrencilerin ortaöğretimdeki temel mesleki bilgi ve beceri eksikliklerinin çokluğundan kaynaklandığı ve iki yıllık öğrenim süresinin bu eksikliklerin giderilebilmesi için yeterli olmadığı düşünülebilir.

Yukarıda belirtilen görüşlerde; öğrencilerin 2006-2007 ve 2016-2017 Eğitim-Öğretim yıllarındaki görüşleri arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlenmiştir.

Öğrencilerin;

- ▶ *“Meslek yüksekokulunda başarılı olabilmek için her derse ciddi bir şekilde çalışmak gerekmektedir”*,
- ▶ *“Öğretim elemanlarının çoğu ders dışında da öğretim ve danışmanlık yönünden yardımcı olmaktadır”*,
- ▶ *“Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanları meslek lisesindeki öğretmenlere göre, öğrenimde bize daha fazla yardımcı olmaktadır”*,
- ▶ *“Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili temel kavramları ve ilkeleri daha iyi öğreniyorum”*,
- ▶ *“Meslek yüksekokulundaki öğretim elemanlarının çoğu bizimle ciddi anlamda ilgilenmiyorlar”*,

- ▶ “Meslek yüksekokulunda disiplinli, mesleğimi sevdiğim bir ortamla karşılaştım”,
- ▶ “Meslek yüksekokulundaki uygulama (atölye, laboratuvar) çalışmaları yeterli değildir”,
- ▶ “Meslek yüksekokulundaki öğretim programları teorik ve pratik dersler açısından yeterlidir”,
- ▶ “Meslek yüksekokulunda mesleğimle ilgili olarak edindiğim bilgiler derinlemesine (detaylı) ve yeterli” görüşleri arasında birinci görüş hariç (olumsuz) olumlu yönde anlamlı bir fark olduğu görülmüştür.

Yukarıdaki sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilerde bulunulabilir;

- ✓ Öğrencilerin mesleki alandaki temel kavram ve ilkeleri meslek yüksekokulundaki öğrenimleri sırasında öğrenmeleri uygun olmayıp, bu bilgileri meslek lisesinde edinmeleri gerekmektedir. Meslek yüksekokulundaki öğrenimin düzeyi, meslek lisesindeki öğrenime göre daha üst düzeyde olmalıdır. Bu nedenle meslek yüksekokulundaki programlara yerleştirilecek öğrenciler meslek lisesindeki ilgili programlardan merkezi sınavla alınmalıdır.
- ✓ Meslek yüksekokullarındaki teorik ve pratik dersler daha yeterli düzeye getirilmelidir.
- ✓ Tekniker, hiyerarşik olarak kendisinden daha üst düzeydeki mühendis ile kendisinden daha alt düzeydeki teknisyen arasında bulunan eleman olup; teknisyenin üstünde teorik bilgiye, mühendisten ise daha fazla uygulama yeteneğine sahip olması gerekir (Kaya, 2014). Bu nedenle, meslek yüksekokulundaki öğretim programları meslek lisesindeki öğretim programlarına göre teorik yönüyle daha üst düzeyde olmalıdır.
- ✓ Meslek yüksekokullarında motivasyonu düşük ve hazırbulunuşluk düzeyleri yetersiz öğrencilerin varlığı, nitelikli tekniker yetiştirme hedefine ulaşmada önemli bir engel oluşturmaktadır (Erdem, Uzal, Yamaç ve Hüyük, 2007, Arslanoğlu, Korkut ve Şeker, 2007). Bu nedenle, meslek liselerindeki eğitim-öğretim sürecinde öğrencilere akademik, sözel ve sayısal temel kavram ve ilkeler yeterli düzeyde verilerek, tekniker eğitimi için hazırbulunuşlukları sağlanmalıdır. Mezuniyetten sonra da öğrenciler izlenmeli ve iş hayatında başarılı olanların başarı öyküleri yeni öğrencilere ulaştırılmalıdır (Anonymous, 2014). Başarılı mezunların tanıtılmasının, yeni kayıt yaptıran öğrencilerin motivasyon yönünden hazırbulunuşluklarının artırılmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.
- ✓ Meslek yüksekokullarındaki uygulamalı eğitimin verimini arttırabilmek için; teknolojiye yeni yeniliklerin izlenebilmesi açısından eğitimcilerin belirli aralıklar ile hizmet içi eğitim programlarına alınması uygun olur (Birinci ve Arı, 2004).
- ✓ Teorik derslerin daha verimli işlenebilmesi ve öğrenme çıktılarının daha iyi değerlendirilebilmesi için, öğretim elemanları yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına uyan öğretim yöntem ve teknikleri ile alternatif ölçme ve değerlendirme teknikleri konusunda geliştirilmelidir.
- ✓ Uygulamaların verimli olabilmesi için; uygulamalara ödenen ek ders ücretlerindeki 10 saat kısıtlaması kaldırılmalı, uygulamalarda görevlendirilmek üzere teknisyen veya tekniker kadroları tahsis edilmelidir.
- ✓ Meslek yüksekokullarında ihtiyaç duyulan yeni teknolojiyi içinde barındıran atölye ve laboratuvar alanları tesis edilmeli ve mevcut atölye ve laboratuvarlar yeni teknolojiler ile donatılmalıdır (Kaya, 2005).

Teşekkür

Araştırmamıza yardımcı olan Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Yönetimine ve anketimizi cevaplandıran öğrencilerimize teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

- Acar, H. İ., Salık, S. ve Baykal, A., Ö. (1996). “Ortaöğretimden Gelen Öğrencilerin Meslek Yüksekokullarında Verilen Öğretime Uyum Sorunları”. “21. Yüzyıla Doğru Meslek Yüksekokullarının Yeniden Yapılanması” Konulu Uluslararası Sempozyum (89-98). Çankırı: Ankara Üniversitesi.
- Anonymous. (2014). *Mesleki Eğitimin Yeniden Yapılandırılması Çalışma Grubu Raporu*. Onuncu Kalkınma Planı (54-56). Ankara: Kalkınma Bakanlığı
- Arslanoğlu, B., Korkut, İ. ve Şeker, U. (2007). “Meslek Yüksekokullarında Sınavsız Geçiş ile Birlikte Ortaya Çıkan Eğitim-Öğretim Sorunları”. 4. *Ulusal Meslek Yüksekokulu Sempozyumu Bildiriler Kitabı I. Sözlü Bildiriler* (437-440). Bergama, İzmir: Ege Üniversitesi.
- Birinci, H. ve Arı, N. (2004). “Mesleki ve Teknik Eğitimde Arayışlar”. *Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3): 383-396.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı: İstatistik Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum* (16. Baskı). Ankara: PEGEM A Yayıncılık.
- Can, A. (2014). *SPSS ile Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi* (2. Baskı). Ankara: PEGEM A Yayıncılık.
- Cin, M., Özdem, G., Kesicioğlu, O., Alver, M., Değirmençay Ş. ve Sancak, Ş. (2017). “Evaluation of Satisfaction of Students at Giresun University”. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (16): 71-96. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/ksbd/issue/31387/344586>
- Erdem, A. ve Açıkgöz, A. F. (1998). “Competence and Quality Assurance of Education in Vocational colleges”. *Ankara University IVETA Conference*, 31st August-2nd September 1998, Conference Proceedings, Quality Matters in International Vocational Education and Training, Ankara, Türkiye.
- Erdem, A., Uzal, G., Yamaç, M. ve Hüyük, D. (2007). “Meslek Yüksekokullarının Bazı Sorunları ve Çözüm Önerileri”. 4. *Ulusal Meslek Yüksekokulu Sempozyumu Bildiriler Kitabı II. Sözlü Bildiriler* (451-454). Bergama, İzmir: Ege Üniversitesi.
- Ergin, A. ve Yağcı, Ö. (2003). “4702 Sayılı Yasa Çerçevesinde Gerçekleştirilen MEB – YÖK Meslek Yüksekokulları Projesine Yönelik Bir Değerlendirme”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25: 256-264.
- Gündüz, O., Ceyhan, V. ve Esengün, K. (2015). “Farklı Üniversitelerin Meslek Yüksekokullarının Etkinlik düzeylerinin Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma”. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2013 (2): 67-77. Retrieved from <http://dergipark.gov.tr/kmusekad/issue/10211/125474>
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (28. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, A. (2014). “Meslek Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğrencilerin Eğitim Öğretim ve Geleceğe Yönelik Düşünceleri”. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(2): 349-356.
- Kaya, F. (2005). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Demografik Yapısı ve Meslek Yüksekokullarının Etkinliği Üzerine Bir Araştırma”. *Milli Eğitim Dergisi*, 168: 61-77.
- Nalçakan, M. ve Nalçakan, N. (2007). “Meslek Yüksekokulları Mezunları – İşgücü Piyasa İlişkileri ve Ekonomik Boyutu.” 4. *Ulusal Meslek Yüksekokulu Sempozyumu Bildiriler Kitabı I. Poster Bildiriler*. Bergama, İzmir: Ege Üniversitesi.

- Öktem, Ş. ve Şahin, F. İ. (2011). Sektör ve Meslek Yüksekokulu Beklentilerine Bir Örnek: Başkent Üniversitesi Kazan Meslek Yüksekokulunda Açılması Hedeflenen Programlara İlişkin Bir Çalışma. <http://acikerisim.baskent.edu.tr/bitstream/handle/11727/1903/0c430d98424481f95f1072fe5a4d618c.pdf?sequence=2&isAllowed=y> Erişim tarihi: 9.11.2017
- Özdemir, G., Öztekin, R. ve Özdemir, H. (2016). “Meslek Yüksekokullarının Öğretim Kalitesine Etki Eden Faktörler”. *5th International Vocational Schools Symposium (UMYOS'16)*. Volume-1 (243-252). Prizren, Kosova: University of Prizren.
- Sertel, E, Yıldırım, H. ve Özmen Akyol, S. (2017). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Okul Tercih Sebepleri ve Uyum Durumları: Sivrihisar Örneği - Reasons of School Preferences And Compliance Situations of Vocational School Students: Sivrihisar Sample”. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21): 101-117. DOI: 10.20875/makusobed.312241
- Sönmez, M. (2008). “Türkiye’de Mesleki ve Teknik Örgün Öğretimin Sorunları ve Yeniden Yapılandırılma Zorunluluğu”. *Eğitim ve Bilim*, 33(147): 71-84.
- Uçar, C. ve Özerbaş, M., A. (2013). “Mesleki ve teknik eğitimin Dünya’daki ve Türkiye’deki konumu”. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal of Research in Education and Teaching*, 2(2): 242-253.
- Uzal, G., Erdem, A., Yamaç, M. ve Hüyük, D. (2007). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Eğitim-Öğretim ve Meslekleriyle İlgili Görüşleri (Tekirdağ MYO Örneği)”. *4. Ulusal Meslek Yüksekokulu Sempozyumu Bildiriler Kitabı I. Sözlü Bildiriler (553-557)*. Bergama, İzmir: Ege Üniversitesi.